

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců JUDr. Ivony Šubrtové a Mgr. Tomáše Blažka ve věci

žalobkyně: **TEKIS s. r. o.**, IČO 28860896,
sídlem Svinný 83, 583 01 Chotěboř
zastoupená Mgr. Bohuslavem Novákem, advokátem
se sídlem Sartoriova 26/9, 169 00 Praha

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
se sídlem Na poříčním právu 1/ 376, 128 01 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. dubna 2021, č. j. MPSV-2020/12750-513/3,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobkyně působí jako zaměstnavatel osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce. Dne 29. 7. 2019 doručila Ministerstvu práce a sociálních věcí (dále jen „*správní orgán prvního stupně*“) žádost o odstranění tvrdosti zákona podle § 78a odst. 16 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o*

zaměstnanosti“), týkající se prominutí splnění podmínky bezdlužnosti pro účely poskytnutí příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce za 2. kalendářní čtvrtletí roku 2019 (dále jen „příspěvek“). Žalobkyně nesplnila podmínku bezdlužnosti, stanovenou v § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti, neboť k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí (30. 6. 2019) měla u Finančního úřadu pro Kraj Vysočina evidován nedoplatek na dani z přidané hodnoty ve výši 51 931 Kč. Uvedený nedoplatek žalobkyně uhradila ve lhůtě stanovené zákonem o zaměstnanosti, a to do 15. dne kalendářního měsíce následujícího, tj. do 15. 7. 2019, neboť finančním úřadem bylo potvrzeno, že ke dni 8. 7. 2019 u žalobkyně neexistují žádné daňové nedoplatky vůči orgánům Finanční správy České republiky.

2. Správní orgán prvního stupně dospěl k závěru, že případ žalobkyně nelze považovat za výjimečný, neboť žalobkyně ve své žádosti ani v jejím doplnění neuvedla důvody, které by mohly být posouzeny jako případ zvláštního zřetele hodný, proto žalobkyni rozhodnutím ze dne 31. 12. 2020, č. j. MPSV-2019/156820-424/2, neprominul nesplnění podmínky bezdlužnosti pro účely poskytnutí příspěvku. Ministryně práce a sociálních věcí rozhodnutím ze dne 23. 4. 2021, č. j. MPSV-2020/12750-513/3 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“) zamítla rozklad žalobkyně a prvostupňové rozhodnutí potvrdila.
3. Žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), se žalobkyně domáhá zrušení napadeného rozhodnutí.

II. Žalobní argumentace

4. Žalobkyně úvodem své žaloby zdůraznila, že s dosažením bezdlužnosti u místně příslušného finančního úřadu se zpozdila o pouhý jeden den. Tento den přitom následoval bezprostředně po dvou dnech pracovního klidu. Celou situaci doprovázel nepředvídatelný postup finanční správy ohledně poskytnutých informací a zaúčtování předchozích plateb. Namítla, že správní orgány se ve svých rozhodnutích dostatečně nezabývaly důkazní situací a rozhodly, že odstranění tvrdosti zákona se nepřipouští pouze na základě argumentu, že žalobkyně o odstranění tvrdosti zákona již v minulosti žádala.
5. Konkrétní námitky žalobkyně rozdělila do následujících osmi okruhů:
 1. **Vada rozhodnutí v podobě argumentace žalovaného o (ne)výjimečnosti případu žalobkyně.**
6. Vadu napadeného rozhodnutí žalobkyně spatřuje v tom, že důvod pro nepřiznání odstranění tvrdosti zákona se v podstatě výhradně opírá o stanovisko, že v případě její žádosti o odstranění tvrdosti zákona se jedná o opakovanou žádost a nikoliv výjimečnou záležitost. V tomto směru podotkla, že ustanovení § 78a odst. 16 zákona o zaměstnanosti nezná výraz „*opakovaná žádost*“, ale pracuje pouze s formulací „*ve výjimečných případech hodných zvláštního zřetele*“. Proto dle názoru žalobkyně nelze pouze z důvodu opakované žádosti konstatovat, že se nejedná o výjimečný případ hodný zvláštního zřetele, ale je třeba vyhodnotit i další důkazy a tvrzení, které žalobkyně ve správním řízení navrhla a tvrdila. Zároveň dle žalobkyně není z postoje žalovaného zřejmé, jaký časový odstup od předchozí žádosti o odstranění tvrdosti zákona by byl již akceptovatelný.

2. Nedošlo k provedení a vyhodnocení důkazů navrhaných žalobkyní.

7. Dle žalobkyně nedošlo k provedení a vyhodnocení jí navržených důkazů. Během správního řízení požadovala prověření nestandardního chování Finančního úřadu pro Kraj Vysočina, když pracovnice správce daně poskytla žalobkyni informaci, že pokud by byla dlužná daň uhrazena v hotovosti v pokladně finančního úřadu, bylo by možné její zpětné zaúčtování, tedy ještě do června 2019, čímž by došlo ke splnění podmínky bezdlužnosti podle § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti. Žalobkyně zvolila úhradu transparentnějším bankovním převodem na účet, v důsledku čehož dle tvrzení finančního úřadu může být částka zaúčtována nejdříve ke dni připsání na účet správce daně. V takové situaci měl správní orgán dle žalobkyně provést důkazní šetření, které ovšem není obsahem spisu. Zároveň podotkla, že finanční úřad v této věci nevydal potvrzení o bezdlužnosti na základě všech daňových povinností žalobkyně, ale pouze na základě bezdlužnosti v odvodech daně z přidané hodnoty. V potvrzení tedy nezohledňuje případné přeplatky na jiných daních. Dále se podivila tomu, že potvrzení o bezdlužnosti je vydáváno na základě tvrzení daňového subjektu o dani, nikoliv na základě reálného stavu v den, kdy bylo toto posuzováno. V případě podání opravného daňového přiznání, by tato oprava nebyla do příslušného čtvrtletí započítána v rámci tvrzení bezdlužnosti, ačkoliv se tohoto čtvrtletí týká. U opravného daňového přiznání je platnost příslušných daňových dokladů tři roky, orgány finanční správy by tedy dle žalobkyně měly postupovat obdobným způsobem i s vydáváním potvrzení o bezdlužnosti.

3. Faktická nemožnost zákonným způsobem získat informace o splnění podmínky bezdlužnosti.

8. Žalobkyně vytkla právní úpravě faktickou nemožnost zákonným způsobem získat informace o splnění podmínky bezdlužnosti, která je nezbytná pro přiznání dotace na zaměstnávání osob se zdravotním postižením. V rámci stávající právní úpravy prokazování podmínek bezdlužnosti zákon stanovuje naprosto striktní podmínky pro (ne)přiznání příspěvku na zaměstnávání osob se zdravotním postižením, avšak současně neexistuje dostatečný postup ověření jejich splnění. Pokud poslední den čtvrtletí připadne na neděli, nelze nikterak ověřit, zda nedošlo například k zaúčtování nějakého penále nebo zda vlivem administrativní chyby nevznikl na straně daňového subjektu nedoplatek. Navíc není zřejmé, co je rozhodným okamžikem v den, který je rozhodný pro splnění podmínky bezdlužnosti – zda je to stav daňového účtu v 0:01 hodin, nebo naopak v 23:59 hodin. Jestliže poslední den čtvrtletí vznikne nedoplatek, není zřejmé, jakým způsobem bude finanční úřad postupovat, pokud v 0:01 hodin byl ještě subjekt daně bez daňových dluhů a ve 23:59 hodin již nikoliv. Žalobkyně zdůraznila, že v této oblasti sledování bezdlužnosti je chování státu (Finanční správy České republiky) nepředvídatelné, neboť jakákoliv splatnost daní, pokud připadá na nebankovní den, je posunuta na bezprostředně následující den. Žalobkyně tak má legitimní očekávání, že orgány Finanční správy České republiky budou postupovat v případě vydání potvrzení o bezdlužnosti analogicky a budou považovat podmínku bezdlužnosti za splněnou i v těch případech, kdy dojde k doplacení dluhu v následující pracovní den po nebankovním dnu.

4. Žalovaný měl zohlednit skutečnost, že sám v roce 2020 přehodnotil přístup k podmínce bezdlužnosti.

9. Žalovaný měl dle žalobkyně zohlednit skutečnost, že v roce 2020 přehodnotil svůj přístup k podmínce bezdlužnosti. Žalovaný v souvislosti s pandemickou situací v roce

2020 rozhodl o tzv. „generálním pardonu“ v rámci prokazování bezdlužnosti zaměstnavatelů působících na chráněném trhu práce v době nouzového stavu, přitom takový postup nemá oporu v zákoně a zároveň zakládá na nerovný přístup k těmto jednotlivým zaměstnavatelům, když v době, kdy od prosazování bezdlužnosti žalovaný upustil, zároveň zamítl návrh žalobkyně a v jejím případě na splnění podmínky bezdlužnosti trval. Odmítl tak žalobkyni přiznat stejné dobrodiní jako přiznal jiným subjektům, jejichž platební morálka byla nesrovnatelně horší než žalobkyně, a to pouze s odkazem, že nevhodné doložení bezdlužnosti žalobkyně se týkalo dřívějšího období. Nicméně žalovaným bylo rozhodováno ve stejné době, kdy již splnění podmínky bezdlužnosti po jiných subjektech nepožadoval.

5. Nepřiměřeně dlouhá doba rozhodování žalovaného a nedodržování lhůt podle správního řádu.

10. Žalobkyně upozornila na nepřiměřeně dlouhé rozhodování žalovaného a nedodržování správních lhůt v této věci, což ovlivnilo právní jistotu nejen žalobkyně, ale i jejích zaměstnanců (osob se zdravotním postižením). Dvě správní rozhodnutí si vyžádala takřka dvouletou prodlevu, přitom dle správního řádu měla být vydána do třiceti, resp. šedesáti dnů.

6. Žalobkyně odmítá argumentaci ministryně práce a sociálních věcí rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2019, č. j. 2 Ads 340/2018-23.

11. Argumentace ministryně práce a sociálních věcí rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2019, č. j. 2 Ads 340/2018-23 (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), byla zneužita v neprospěch žalobkyně, neboť předmětný rozsudek se týká skutkově odlišného případu. Žalobce se v něm domáhal soudní ochrany, neboť nesplnil podmínku bezdlužnosti, když měl evidovaný daňový nedoplatek 101 Kč, který zahladil až 19. den po konci příslušného kalendářního čtvrtletí. Dluh navíc vznikl v průběhu celého roku, na což žalobce nereagoval a stavěl se tak ke splnění podmínky bezdlužnosti ledabyly. Věc žalobkyně je přitom zcela opačným případem. Žalobkyně lpěla na splnění svých závazků, zpozdila se s úhradou dluhu pouze o jeden den následující po dvou dnech pracovního klidu a dokonce provedla okamžité vyrovnání dluhu, který si zjistila sama.

7. Žalobkyně nerezignovala na svou povinnost doložení bezdlužnosti a s platbou se opozdila jen o jeden den, což jsou skutečnosti výjimečné a hodné zvláštního zřetele.

12. Žalobkyně uvedla, že nerezignovala na svoji povinnost doložení bezdlužnosti, ale naopak na ni lpí. Dokonce se bez jakéhokoliv upozornění ze strany finančního úřadu opozdila s platbou jen o jeden den, kterému předcházely dva dny pracovního klidu. Právě tyto skutečnosti jsou dle ní výjimečné a hodné zvláštního zřetele.

8. Zákon o zaměstnanosti diskriminuje větší zaměstnavatele.

13. Ustanovení § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti je dle žalobkyně diskriminační a zjevně protiústavní, jelikož zákonodárce stanovil souhrnnou hranici dluhů do výše 10 000 Kč, která není důvodem pro neposkytnutí státního příspěvku na zaměstnávání osob se zdravotním postižením za předpokladu, že nedoplatek bude uhrazen do 15. dne následujícího kalendářního měsíce. Zatímco u zaměstnavatele, který zaměstnává například jen jednu osobu se zdravotním postižením na částečný úvazek, bude překročení hranice dluhu ve výši 10 000 Kč jen obtížně dosažitelné, tak naopak u zaměstnavatele,

který zaměstnává desítky osob se zdravotním postižením, dojde k překročení hranice 10 000 Kč i při zcela marginálním pochybení či administrativní chybě.

14. Na základě uvedených námitek a argumentů žalobkyně navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a aby žalovanému byla uložena povinnost nahradit jí náklady řízení.

III. Vyjádření žalovaného

1. Vada rozhodnutí v podobě argumentace žalovaného o (ne)výjimečnosti případu žalobkyně.

15. Žalovaný úvodem svého vyjádření k žalobě zmínil, že pojem „výjimečný případ hodný zvláštního zřetele“, je bezpochyby neurčitým právním pojmem, a proto nelze zcela přesně definovat jeho obsah ani rozsah a jeho aplikace se může v závislosti na konkrétních okolnostech měnit. Je přitom na správním orgánu, aby vždy důsledně posoudil konkrétní situaci a okolnosti každého jednotlivého případu a konstatoval, zda se jedná o případ, který lze pod tento případ podřadit, či nikoliv, a podle toho rozhodl, což vyplývá z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 6. 2021, č. j. 11 Ad 1/2021-47. Hodnocení, zda konkrétní situace pod tento pojem spadá, či nikoliv, vyžaduje určitou míru uvážení správního orgánu. Ta se zaměřuje na skutkovou podstatu a její vyhodnocení, což je postup aprobovaný Nejvyšším správním soudem např. v jeho rozsudku ze dne 19. 7. 2014, č. j. 5 Azs 105/2004-72. Žalovaný ve své rozhodovací praxi dlouhodobě vychází z toho, že při posuzování, zda konkrétní případ zaměstnavatele nesplňujícího podmínku bezdlužnosti je výjimečný zvláštního zřetele hodný, je vždy potřeba posoudit v konjunkci, zda případ je výjimečný, tudíž např. zaměstnavatel již v minulosti žádal o prominutí splnění podmínky bezdlužnosti, či nikoliv, a za jakých okolností, resp. z jakých důvodů podmínku bezdlužnosti nesplnil. Odstranění tvrdosti zákona, resp. prominutí nesplnění podmínky bezdlužnosti pak přichází v úvahu jen tehdy, jestliže se jedná o výjimečný případ, a pokud je zároveň shledáno, že ve skutečnostech uvedených v žádosti o odstranění tvrdosti zákona lze spatřovat takové důvody, na jejichž základě je možné konstatovat, že případ lze posoudit jako zvláštního zřetele hodný. Podle názoru žalovaného musí jít o důvody relevantní, zaměstnavatelem neovlivnitelné a nepředpokládané, vykazující rysy nahodilosti, jejichž vzniku nemohl zabránit a nemohl je ani nijak vědomě ovlivnit, a které mu objektivně způsobily nemožnost splnit podmínku bezdlužnosti k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí, za které o příspěvek žádá. Proto žalovaný posuzuje i míru pozornosti zaměstnavatele a úroveň kontroly, kterou zaměstnavatel věnoval plnění svých povinností vůči dotčeným orgánům. Přihlíží se rovněž k tomu, jak dlouho zaměstnavatel o příspěvek žádá, tedy zda věděl, anebo vědět měl a mohl, že pro účely poskytnutí příspěvku musí být naplněna podmínka bezdlužnosti vždy k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí anebo pouze jednal nedbale. Právě proto se žalovaný před vydáním rozhodnutí obrací na Úřad práce České republiky se žádostí o poskytnutí informací. Pro posouzení výjimečnosti je pak nezbytná i informace, kolikrát daný zaměstnavatel v minulosti již o prominutí nesplnění podmínky bezdlužnosti žádal. Proto odmítl tvrzení žalobkyně, že napadené rozhodnutí trpí vadou spočívající v argumentaci o nevýjimečnosti daného případu.

2. Nedošlo k provedení a vyhodnocení důkazů navrhaných žalobkyní.

16. Tvrzení žalobkyně, že ve správním řízení požadovala prověřit nestandardní chování finančního úřadu, neboť pracovnice správce daně jí poskytla informaci, že pokud by dlužná daň byla uhrazena v hotovosti v pokladně finančního úřadu, bylo by možné její zpětné zaúčtování do měsíce června, čímž by podmínku bezdlužnosti splnila, považuje žalovaný za účelové a nemající oporu ve spisové dokumentaci. Žalobkyně provedení důkazního šetření ve vztahu k finančnímu úřadu nepožadovala, a to ani v žádosti o odstranění tvrdosti zákona, ani v jejím doplnění. Vzhledem k tomu, že řízení o žádosti o odstranění tvrdosti zákona týkající se prominutí nesplnění podmínky bezdlužnosti je ovládáno zásadou dispoziční, je žadatel povinen před správním orgánem tvrdit rozhodné skutečnosti a svá tvrzení prokazovat. Bylo tedy primárně na žalobkyni, aby tvrdila a prokazovala všechny rozhodné skutečnosti. Žalovaný nijak nezpochybnil skutečnost, že správní orgán, který rozhoduje v konkrétní věci, je povinen opatřit si potřebné informace o skutkovém stavu, neboť za řádné zjištění skutkového stavu také nese odpovědnost. I kdyby žalobkyně o provedení důkazního šetření vůči finančnímu úřadu žádala, nebyl by žalovaný takové šetření oprávněn provést. Žalovaný je správním orgánem příslušným k řízení o žádosti o odstranění tvrdosti zákona týkající se prominutí nesplnění podmínky bezdlužnosti a nemůže nijak zasahovat do činnosti finančního úřadu jako správce daně. Pokud by tak učinil, jednalo by se o vybočení z jeho kompetencí, neboť neexistuje žádný titul, který by ho k takovému postupu opravňoval. Nadto finanční úřad postupoval zcela předvídatelným způsobem, neboť dle § 166 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*daňový řád*“), platí, že za den platby se považuje u platby, která byla prováděna poskytovatelem platebních služeb nebo provozovatelem poštovních služeb, den, kdy byla připsána na účet správce daně, a u platby prováděné v hotovosti u správce daně den, kdy úřední osoba platbu převzala. Bylo přitom na žalobkyni, jaký způsob úhrady svého splatného závazku vůči finančnímu úřadu zvolí, tj. zda provede úhradu složením příslušné částky v hotovosti, nebo použije bankovní převod na účet.
17. K námitce, že finanční úřad nevydává potvrzení o bezdlužnosti na základě všech daňových povinností, nýbrž pouze na základě bezdlužnosti v odvodech daně z přidané hodnoty a že v potvrzení nejsou zohledněny případné přeplatky jiných daní, žalovaný odkázal na § 154 odst. 1 a 2 daňového řádu. K převedení přeplatku na nedoplatek dochází obligatorně z moci úřední a jedná se o jeden ze způsobů úhrady daně ve smyslu § 163 odst. 3 písm. d) daňového řádu.
18. Žádný vliv na posouzení věci podle žalovaného nemá ani námitka, že u opravného daňového přiznání je platnost daňových dokladů tři roky a případné penále se odvíjí od uskutečnění zdanitelného plnění, neboť námitka nijak nesouvisí s rozhodnou skutečností, že ke dni 30. 6. 2019 měla žalobkyně vůči finančnímu úřadu nedoplatek na dani z přidané hodnoty ve výši 51 931 Kč, který vznikl v důsledku neodvedení daně z přidané hodnoty za kalendářní měsíc květen 2019 v termínu splatnosti.

3. Faktická nemožnost zákonným způsobem získat informace o splnění podmínky bezdlužnosti

19. Žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2019, č. j. 2 Ads 340/2018-23, v němž se uvádí, že možnost obdržení příspěvku má jasně stanovená pravidla, a že je tedy na zaměstnavateli jako žadateli o příspěvek, aby si zajistil splnění

podmínek pro poskytnutí příspěvku včasným provedením všech povinných plateb, jakož i sledování, zda nepochybil, a zda mu nevznikl nedoplatek tak, aby mohl případně včas využít možnosti k nápravě svých pochybení. Úsilí, které je k tomu třeba vynaložit, není ve vztahu k cíli nijak výjimečné. Žalobkyně jako subjekt v postavení zaměstnavatele na chráněném trhu práce, který z toho titulu žádá o příspěvek, si tedy mohl a měl včas před skončením příslušného kalendářního čtvrtletí ověřit stav svého daňového účtu u finančního úřadu a zjistit, zda nemá evidovány dosud neuhrazené daňové závazky po splatnosti, aby k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí splnil podmínku bezdlužnosti. To žalobkyně prokazatelně neučinila, neboť příkaz k převodu finančních prostředků určených na úhradu daně z přidané hodnoty zadala až v pátek 28. 6. 2019 a v plné výši byla daň z přidané hodnoty uhrazena až dne 8. 7. 2019. O existenci daňového nedoplatku se žalobkyně dozvěděla až dne 1. 7. 2019, kdy ji o tom vyrozuměl finanční úřad v souvislostech se žádostí žalobkyně o vydání potvrzení, kterým by byla prokázána její bezdlužnost ke dni 30. 6. 2019. Žalovaný odmítl žalobní námitku, že v oblasti sledování bezdlužnosti je chování státu nepředvídatelné, neboť v případě, že datum splatnosti daně připadá na nebankovní den, je splatnost posunuta na bezprostředně následující pracovní den, ale při vydávání potvrzení o bezdlužnosti v takových případech nepostupuje analogicky. V této souvislosti konstatoval, že právní úprava podmínek pro poskytnutí příspěvku je konstruována tak, že podmínka bezdlužnosti musí být vždy splněna k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí, a to bez ohledu, zda se jedná o pracovní den či den pracovního klidu. Žalobkyni přitom tato problematika nemůže být neznámá, jelikož o příspěvek žádá nepřetržitě od roku 2013. V daném případě žalobkyně nesplnila podmínku bezdlužnosti v důsledku neodvedení daně z přidané hodnoty za kalendářní měsíc květen 2019, která byla splatná v úterý 25. 6. 2019. S nesplněním podmínky bezdlužnosti v daném případě tedy nijak nesouvisí právní úprava, podle které pokud poslední den pro podání daňového přiznání připadne na den pracovního klidu, posouvá se splatnost daně na nejbližší pracovní den. Očekávání žalobkyně, že v takových případech bude postupováno analogicky, je tedy irelevantní a nelze je nijak zohlednit.

4. Žalovaný měl zohlednit skutečnost, že v roce 2020 přehodnotil přístup k podmínce bezdlužnosti

20. Žalovaný zcela odmítl tvrzení žalobkyně, že v roce 2020 přehodnotil svůj přístup k podmínce bezdlužnosti. Uvedl, že v souvislosti s vyhlášeným nouzovým stavem a s opatřením přijatým v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu, bylo možné důvodně předpokládat, že zaměstnavatelé působící na chráněném trhu práce nebudou moci získat včas potvrzení prokazující splnění podmínky bezdlužnosti. Proto byl přijat zákon č. 161/2020 Sb., o některých úpravách v oblasti zaměstnanosti v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020 a o změně zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále jen „zákon o některých úpravách v oblasti zaměstnanosti“), na jehož základě došlo k tomu, že v době platnosti mimořádného opatření při epidemii a v době následující po uplynutí doby platnosti mimořádného opatření při epidemii, se pro účely poskytnutí příspěvku nepoužije věta druhá ustanovení § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti, která stanoví právě podmínku bezdlužnosti. Nedošlo tedy k žádnému přehodnocení přístupu ke splnění podmínky bezdlužnosti, protože tato právní úprava pouze ve stanoveném období vylučuje použití uvedeného ustanovení zákona o zaměstnanosti. Ačkoliv byl příspěvek v uvedeném období poskytován za předpokladu splnění všech zákonných podmínek bez nutnosti splnění podmínky bezdlužnosti vůči příslušným institucím, na

povinnosti zaměstnavatelů uhradit řádně a včas veškeré závazky vůči těmto institucím nemá právní úprava žádný vliv. Zákon o některých úpravách v oblasti zaměstnanosti nabyl účinnosti dne 14. 4. 2020 a poprvé se podle této právní úpravy postupovalo při posuzování vzniku nároku na příspěvek za 1. kalendářní čtvrtletí roku 2020. Žalobkyně přitom žádala o příspěvek za 2. kalendářní čtvrtletí roku 2019. Její žádost nebyla ani nemohla být podána v době platnosti mimořádného opatření, proto byla povinna splnit podmínku bezdlužnosti k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí, tj. ke dni 30. 6. 2019, a její splnění doložit. Vzhledem k tomu, že žádost žalobkyně nebyla podána za účinnosti zákona o některých úpravách v oblasti zaměstnanosti, nemohla být její žádost podle tohoto právního předpisu posuzována a od dokládání splnění podmínky bezdlužnosti nemohlo být v jejím případě upuštěno. Na tom dle žalovaného nemůže nic změnit ani skutečnost, že o rozkladu žalobkyně ministryně práce a sociálních věcí rozhodovala za účinnosti nové právní úpravy.

5. Nepřiměřeně dlouhá doba rozhodování žalovaného a nedodržování lhůt podle správního řádu.

21. Lhůty stanovené v § 71 správního řádu jsou dle žalovaného lhůtami pořádkovými. Odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24. 6. 2021, č. j. 11 Ad 1/2021, v němž bylo konstatováno, že *„na zákonnost rozhodnutí nemá vliv ani to, že ministryně překročila lhůtu pro rozhodnutí o rozkladu. Pokud správní orgán nevydá rozhodnutí ve stanovené lhůtě, může se účastník bránit prostředky na ochranu proti nečinnosti. Opožděné rozhodnutí však není z toho důvodu rozhodnutím nezákonným.“* Pokud žalobkyně požaduje, aby se z důvodu delší doby trvání řízení do rozhodování ministryně práce a sociálních věcí o rozkladu promítl zákon o některých úpravách v oblasti zaměstnanosti, domáhá se tím toho, aby byl ze strany správního orgánu aplikován nezákonný postup.

6. Odmítnutí argumentace rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2019, č. j. 2 Ads 340/2018-23.

22. Žalovaný uvedl, že právní úprava příspěvku je v zákoně o zaměstnanosti konstruována tak, že pro účely vzniku nároku na příspěvek musí být splněna podmínka bezdlužnosti k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí. Jestliže zaměstnavatel působící na chráněném trhu práce, který o příspěvek požádá, uvedenou podmínku nesplňuje, neboť své závazky vůči dotčeným institucím nesplnil řádně a včas, je irelevantní, zda se jedná o daňový nedoplatek či nedoplatek na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti nebo o nedoplatek na pojistném na veřejné zdravotní pojištění, jakož i za jaké období nedoplatek vznikl. Pro účely odstranění tvrdosti zákona týkající se prominutí splnění podmínky bezdlužnosti nelze zohlednit ani vzájemný poměr mezi výší nedoplatku zachyceného u zaměstnavatele k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí a výší příspěvku. Zohledňování by vedlo k diskriminaci zaměstnavatelů zaměstnávajících nižší počet osob se zdravotním postižením. Možnost zohlednit vzájemný poměr mezi výší nedoplatku a příspěvku dle žalovaného odmítl i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 7. 2019, č. j. 2 Ads 340/2018-23. Výslovně uvedl, že není podstatný vztah výše nedoplatku a výše poskytnutého příspěvku; pro takovou úvahu zákon neposkytuje prostor. I když se předmětný rozsudek týká žádosti zaměstnavatelů o poskytnutí příspěvku, o které rozhoduje Úřad práce České republiky v řízení, v němž zákonná úprava nedává příliš velký prostor pro vlastní úvahu, jedná se vždy o tentýž příspěvek, pro jehož poskytnutí je nezbytné splnění podmínky bezdlužnosti ze strany zaměstnavatele.

7. Žalobkyně nerezignovala na svou povinnost doložení bezdlužnosti a s platbou se opozdila jen o jeden den, což jsou skutečnosti výjimečné a hodné zvláštního zřetele.

23. Podle žalovaného je v rámci posuzování, zda se jedná o výjimečný případ hodný zvláštního zřetele zcela irrelevantní skutečnost, o kolik dnů se zaměstnavatel působící na chráněném trhu práce s platbou opozdil, resp. zda byl nedoplatek zaměstnavatelem uhrazen v zákonných lhůtách, či nikoliv. Poukázal na závěry Nejvyššího správního soudu, který v rozsudku ze dne 13. 5. 2020, č. j. 1 Ads 201/2019-37, uvedl: „*Městský soud se neztotožnil s právní úvahou správních orgánů, které učinily součástí neurčitěho právního pojmu výjimečný případ hodný zvláštního zřetele také posouzení toho, zda žalobce splňuje další podmínky pro přiznání příspěvku, zejména zda uhradil všechny své nedoplatky do 15 dní po konci kalendářního čtvrtletí, či na zbytek dlužné částky platně sjednal splátkový kalendář. Nejvyšší správní soud považuje posouzení městským soudem za správné. Takovým postupem si totiž správní orgány rozhodující o udělení výjimky osobují pravomoc, kterou zákon o zaměstnanosti svěřuje Úřadu práce jakožto orgánu rozhodujícímu o přiznání příspěvku.*“ Nad rámec toho žalovaný poukázal na skutečnost, že žalobkyně se s úhradou daně z přidané hodnoty neopozdila o jeden den, jak uvádí, ale nedoplatek na dani z přidané hodnoty byl v plné výši uhrazen dne 8. 7. 2019, kdy finanční úřad bezdlužnost potvrdil. Navíc skutečnost, že poslední den příslušného kalendářního čtvrtletí připadl na neděli, musela být žalobkyni předem známa.

8. Zákon o zaměstnanosti diskriminuje větší zaměstnavatele.

24. Podle žalovaného bez ohledu na velikost a charakter zaměstnavatele působícího na chráněném trhu práce, je jednou ze zákonných podmínek pro vznik nároku na příspěvek tzv. bezdlužnost, tj. nutnost prokázat, že k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí zaměstnavatel nemá nedoplatky na platbách, které je povinen odvádět vůči dotčeným institucím. Ustanovení § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti upravuje výjimku pro případ, kdy zaměstnavatel podmínku bezdlužnosti nesplňuje, avšak přesto mu lze příspěvek přiznat, neboť za bezdlužného se považuje i zaměstnavatel, který má k poslednímu dni příslušného čtvrtletí nedoplatky ve výši nepřesahující částku 10 000 Kč, pokud tyto nedoplatky byly uhrazeny ve lhůtách stanovených zákonem o zaměstnanosti, popřípadě pokud mu bylo zmeškání lhůty prominuto ministrem práce a sociálních věcí na základě žádosti podle ustanovení § 78a odst. 15 zákona o zaměstnanosti. Stanovená hranice ve výši 10 000 Kč je pro všechny zaměstnavatele působící na chráněném trhu práce shodná a nelze ji proto považovat za protiústavní či diskriminační. Navíc právě větší zaměstnavatelé zpravidla mají sami k dispozici odpovídající technické vybavení a kvalifikovaný personál, aby svým závazkům mohli dostát řádně a včas a aby podmínku bezdlužnosti splnili nejpozději k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí. Podle žalovaného si žalobkyně včas nezajistila včasné splnění podmínek pro účely poskytnutí příspěvku za 2. kalendářní čtvrtletí roku 2019 úhradou veškerých svých splatných závazků vůči dotčeným institucím a ani si včas neověřila stav svých účtů ve vztahu k plnění zákonných povinností vůči finančnímu úřadu, přičemž v žádosti o odstranění tvrdosti zákona neuvedla žádné relevantní důvody, které by bylo možné vzít v potaz, aby její případ bylo možné posoudit jako výjimečný případ hodný zvláštního zřetele.

25. Žalovaný má za to, že věc byla posouzena věcně správně, neboť správní orgány při svém rozhodování vycházely ze skutečnosti jednoznačně prokázané doloženou spisovou dokumentací, že k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí (30. 6. 2019)

žalobkyně nesplnila podmínku bezdlužnosti, neboť měla u finančního úřadu evidován nedoplatek na dani z přidané hodnoty ve výši 51 391 Kč. Nad rámec žalobních námitek k tvrzení žalobkyně během správního řízení, že neposkytnutí příspěvku může mít na ni likvidační dopad, žalovaný uvedl, že s odstupem času lze jednoznačně konstatovat, že toto tvrzení se nepotvrdilo, neboť podle obchodního rejstříku žalobkyně na trhu práce působí doposud. Nepotvrdily se ani její obavy, že by mělo dojít ke snížení počtu zaměstnanců, neboť i přes neposkytnutí příspěvku za 2. kalendářní čtvrtletí roku 2019 došlo u žalobkyně od tohoto období k nárůstu počtu zaměstnanců (osob se zdravotním postižením), nikoliv k jejich propouštění. V této souvislosti uvedl, že ke dni 29. 7. 2019 žalobkyně zaměstnávala celkem 21 zaměstnanců se zdravotním postižením, ke dni 31. 12. 2020 to bylo 24 zaměstnanců a ke dni vyjádření žalovaného k žalobě již 32 zaměstnanců.

26. Na základě uvedeného žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl jako nedůvodnou.

IV. Skutkové a právní závěry krajského soudu

27. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního s. ř. s. v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1, 2 s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání, neboť pro to byly splněny podmínky (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Dospěl přitom k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům.

A. Skutkový stav věci

28. Z obsahu předloženého správního spisu vyplynulo, že dne 24. 7. 2019 Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Jihlavě obdržel žádost žalobkyně o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce za 2. kalendářní čtvrtletí roku 2019. V ní bylo žalobkyní uvedeno, že zaměstnává 21 zaměstnanců se zdravotním postižením, a žádala příspěvek ve výši 738 000 Kč. Z žádosti je zřejmé, že žalobkyně nepožádala úřad práce, aby si podle § 147b zákona o zaměstnanosti sám zjistil, zda k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí, tj. ke dni 30. 6. 2019, má u finančního a celního úřadu daňové nedoplatky, nedoplatky na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na pojistném na penále na veřejné zdravotní pojištění.

29. Dne 29. 7. 2019 byla žalovanému doručena žádost žalobkyně podle § 78a odst. 16 zákona o zaměstnanosti o odstranění tvrdosti zákona týkající se prominutí nesplnění podmínky bezdlužnosti pro účely poskytnutí příspěvku za 2. kalendářní čtvrtletí roku 2019. Žalobkyně v žádosti uvedla, že žádá o prominutí nesplnění podmínky bezdlužnosti, neboť ke dni 30. 6. 2019 měla u Finančního úřadu pro Kraj Vysočina evidován nedoplatek na dani z přidané hodnoty, jehož úhrada byla provedena dne 1. 7. 2019, tj. dne, jemuž předcházely dva tzv. nebankovní dny. Dále žalobkyně v odůvodnění žádosti uvedla, že předmětný daňový nedoplatek vznikl v důsledku souběhu několika skutečností. První spočívá v tom, že dne 22. 6. 2019 si telefonicky ověřila bezdlužnost vůči finančnímu úřadu, který jí sdělil, že je vše v pořádku. Dne 25. 6. 2019 však byla splatná daň z přidané hodnoty za kalendářní měsíc květen 2019, což mělo za následek, že žalobkyni vznikl ke dni 30. 6. 2019 předmětný daňový nedoplatek. Další aktuální problémy spojené s výpadkem cash-flow (jeden z nejvýznamnějších zákazníků žalobkyně na sebe koncem roku 2018 prohlásil úpadek) a pracovní neschopností společníka žalobkyně, jakož i nepředvídatelná praxe finančního úřadu, vedly ke vzniku daňového

nedoplatku vůči finančnímu úřadu. Účetní žalobkyně dne 23. 6. 2019 odeslala za žalobkyni přiznání k dani z přidané hodnoty a následně ode dne 24. 6. 2019 čerpala dovolenou. Předmětný nedoplatek byl na účtu finančního úřadu zúčtován až 1. 7. 2019, kdy účetní žalobkyně čerpala dovolenou. Z žádosti rovněž vyplynulo, že dne 1. 7. 2019 pracovník finančního úřadu vyrozuměl žalobkyni, že v důsledku nedoplatku na dani z přidané hodnoty nelze vyhovět žádosti o potvrzení bezdlužnosti ke dni 30. 6. 2019. Společník žalobkyně situaci okamžitě řešil osobně u finančního úřadu, přičemž zjistil, že vlivem nebankovních dnů byla platba na příslušný účet finančního úřadu připsána až dne 1. 7. 2019. Žalobkyně v žádosti uvedla, že pokud termín pro podání daňového přiznání a splatnost daně připadne na nebankovní den, je lhůta prodloužena do následujícího pracovního dne. To by dle jejího názoru mělo analogicky platit i pro zaúčtování platby, resp. pro vydání potvrzení prokazující splnění podmínky bezdlužnosti.

30. Kromě samotné žádosti správní orgán prvního stupně jako podklad pro rozhodnutí obdržel sdělení Finančního úřadu pro Kraj Vysočina ze dne 3. 7. 2019, č. j. 1352128/19/2905-50523-602809, z něhož vyplývá, že ke dni 30. 6. 2019 má žalobkyně evidován nedoplatek na dani z přidané hodnoty vůči orgánům Finanční správy České republiky ve výši 51 931 Kč. Dále správní spis obsahuje potvrzení Finančního úřadu pro Kraj Vysočina ze dne 18. 7. 2019, č. j. 1413569/19/2905-50523-602809, dle kterého ke dni 8. 7. 2019 u žalobkyně neexistují daňové nedoplatky vůči orgánům Finanční správy České republiky.
31. Dalším podkladem ve správním spisu je stanovisko úřadu práce, podle kterého se v případě žalobkyně jedná o subjekt, který osoby se zdravotním postižením zaměstnává od 1. 11. 2013 a nepřetržitě od 4. kalendářního čtvrtletí roku 2013 žádá z toho titulu o příspěvek.
32. Správní orgán prvního stupně o žádosti žalobkyně rozhodl tak, že neshledal její případ výjimečným ani zvláštního zřetele hodným a splnění podmínky bezdlužnosti pro účely poskytnutí příspěvku za 2. kalendářní čtvrtletí roku 2019 jí neprominul. Správní orgán prvního stupně vycházel z toho, že z jeho vlastní úřední činnosti je mu známo, že žalobkyně o odstranění tvrdosti zákona týkající se prominutí splnění podmínky bezdlužnosti požádala v nyní posuzovaném případě již podruhé, když jí bylo v minulosti prominuto splnění podmínky bezdlužnosti pro účely poskytnutí příspěvku za 4. kalendářní čtvrtletí roku 2017. Dospěl k závěru, že nyní žalobkyně v žádosti prokazatelně neuvedla takové důvody, na jejichž základě by její případ mohl být posouzen jako zvláštního zřetele hodný. Tvrzení žalobkyně, že ke vzniku daňového nedoplatku zachyceného ke dni 30. 6. 2019 došlo v důsledku nepředvídatelné praxe finančního úřadu, neboť částka určená na úhradu daně z přidané hodnoty na příslušný účet finančního úřadu byla připsána až dne 1. 7. 2019, tj. po lhůtě splatnosti, a že se tak stalo vlivem nebankovních dnů, správní orgán prvního stupně shledal irelevantním. Přihlédl k tomu, že banka v daném případě postupovala standardním způsobem v souladu s § 169 odst. 1 zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o platebním styku“), který stanoví povinnost poskytovatele platebních služeb plátce zajistit, aby částka platební transakce byla připsána na účet poskytovatele platebních služeb příjemce nejpozději do konce následujícího pracovního dne po přijetí platebního příkazu, což se v daném případě stalo. Částka převáděná na příslušný bankovní účet finančního úřadu na základě platebního příkazu zadaného v pátek dne 28. 6. 2019 byla na tento účet připsána v pondělí dne 1. 7. 2019, tj. následující

pracovní den o přijetí platebního příkazu. Správní orgán prvního stupně neakceptoval ani další důvody uváděné v žádosti žalobkyně. Skutečnost, že její účetní v období relevantním z hlediska splnění podmínky bezdlužnosti čerpala dovolenou, podle něj není takovou okolností, aby byl případ žalobkyně posouzen jako zvláštního zřetele hodný. Ani tato skutečnost totiž nemohla žalobkyni způsobit objektivní nemožnost úhrady veškerých splatných závazků řádně a včas. Správní orgán v daném případě neshledal za splněný ani požadavek výjimečnosti, neboť dospěl k závěru, že ode dne, kdy obdržel předchozí žádost žalobkyně o odstranění tvrdosti zákona týkající se prominutí splnění podmínky bezdlužnosti za 4. kalendářní čtvrtletí roku 2017, tj. ode dne 17. 1. 2018, neuplynul takový časový interval, aby na tento případ mohlo být nahlíženo jako na případ výjimečný.

33. O rozkladu, v němž žalobkyně zopakovala stejné důvody jako v žádosti, rozhodla ministryně práce a sociálních věcí napadeným rozhodnutím tak, že jej zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Uvedla, že žalobkyně si musela být vědoma toho, že splatný nedoplatek vůči státu je splněn až jeho připsáním na účet příslušné instituce, což mělo být provedeno ke dni 30. 6. 2019. Úvahy žalobkyně o možné změně právní úpravy shledala irelevantními pro rozhodnutí o žádosti, neboť na posouzení věci nemohly mít žádný vliv. Rovněž z napadeného rozhodnutí vyplynulo, že důvody pro aplikaci výjimky ze splnění zákonných podmínek nebyly shledány, protože jednání žalobkyně považuje za nedbalé. V této souvislosti poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2019, č. j. 2 Ads 340/2018-23, v němž Nejvyšší správní soud dovodil, že možnost obdržení příspěvku má jasně stanovená pravidla, a je tedy na zaměstnavateli jako žadateli o příspěvek, aby si zajistil splnění podmínek pro poskytnutí příspěvku včasným provedením všech povinných plateb, jakož i sledování, zda nepochybil, a zda mu nevznikl nedoplatek tak, aby mohl případně včas využít možnosti k nápravě svých pochybení. Úsilí, které je k tomu třeba vynaložit, není ve vztahu k cíli nijak výjimečné.

B. Právní závěry

34. Po provedeném přezkumném řízení soud dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**.
35. Krajský soud na úvod předesílá, že podstata uplatněných žalobních námitek se shoduje s argumenty, které žalobkyně vznesla již v řízení o rozkladu. Žalovaný se k nim obsáhle vyjádřil v napadeném rozhodnutí i ve svém vyjádření k žalobě a soud se s jeho argumentací ztotožnil. Smyslem soudního přezkumu není podrobně opakovat již jednou vyřčené, proto lze v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkázat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47).
36. Žalobkyně uplatnila 8 žalobních námitek, které směřují k jedinému – snaze ospravedlnit její počínání na konci druhého čtvrtletí roku 2019, které vedlo k tomu, že žalobkyni nebyl poskytnut příspěvek z důvodu nesplnění podmínky bezdlužnosti. V posuzované věci jde tedy zjednodušeně řečeno, o to, zda žalovaný (resp. ministryně práce a sociálních věcí) rozhodl správně, pokud zamítl žádost žalobkyně dle § 78a odst. 16 zákona o zaměstnanosti, týkající se prominutí splnění podmínky výše součtu nedoplateků stanovené v ustanovení § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti pro účely poskytnutí příspěvku.

37. Mezi účastníky není sporu o tom, že žalobkyně nesplňovala ke konci 2. kalendářního čtvrtletí 2019 podmínku bezdlužnosti dle § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti. Ten stanoví (v části rozhodné pro posouzení projednávané věci), že: „Příspěvek se poskytuje za podmínky, že k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí zaměstnavatel nemá v evidenci daní zachyceny daňové nedoplatky vedené příslušným finančním nebo celním úřadem, nemá nedoplatek na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na pojistném a na penále na veřejné zdravotní pojištění, s výjimkou případů, kdy a) bylo povoleno splácení ve splátkách a zaměstnavatel není v prodlení se splácením splátek nebo bylo povoleno posečkáni daně, nebo b) součet nedoplatků zaměstnavatele, s výjimkou nedoplatků podle písmene a), k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí nepřesáhl 10 000 Kč a zaměstnavatel tyto nedoplatky uhradil do 15. dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním čtvrtletí, za které o poskytnutí příspěvku žádá, nebo je uhradil do 5 pracovních dnů ode dne, kdy se o těchto nedoplatcích od krajské pobočky Úřadu práce dozvěděl v případě, že si údaje o nedoplatcích podle § 147b zjistil Úřad práce sám, pokud mu k tomu dal zaměstnavatel souhlas a za tímto účelem zprostil příslušný finanční nebo celní úřad povinnosti mlčenlivosti vůči Úřadu práce; uhrazení nedoplatku je zaměstnavatel povinen krajské pobočce Úřadu práce doložit.
38. Povinnost splnit podmínku dle § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti ohledně výše nedoplatků může ministerstvo prominout na základě § 78a odst. 16 zákona o zaměstnanosti, který stanoví (v části rozhodné pro posouzení projednávané věci), že: „Ministerstvo může na základě písemné a odůvodněné žádosti zaměstnavatele o odstranění tvrdosti zákona ve výjimečných případech hodných zvláštního zřetele prominout splnění podmínky uvedené v odstavci 4 písm. b), pokud jde o výši součtu nedoplatků zaměstnavatele, která k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí přesáhla 10 000 Kč. Žádost musí být ministerstvu doručena nejpozději do konce druhého kalendářního měsíce následujícího po uplynutí kalendářního čtvrtletí, za které je o poskytnutí příspěvku žádáno, prokazuje-li splnění podmínky uvedené v odstavci 4 písm. b) zaměstnavatel sám.“
39. Zde soud podotýká, že nijak nepochybuje o tom, že žádost dle § 78a odst. 16 zákona o zaměstnanosti podala žalobkyně včas, a že ve smyslu § 78a odst. 4 písm. b) stejného zákona včas uhradila i nedoplatky (o těchto věcech není ani ze strany žalovaného sporu).
40. Právní úprava zde kombinuje správní uvážení (ministerstvo může prominout) a neurčitý právní pojem (musí jít o výjimečný případ hodný zvláštního zřetele). Správní orgán musí nejdříve interpretovat neurčitý právní pojem a posoudit jeho naplnění v konkrétní věci. Dojde-li k závěru, že je pojem naplněn, uváží, zda žádosti vyhoví. Dojde-li však k závěru, že pojem naplněn není, nemůže žádosti vyhovět; v takovém případě prostor pro jeho úvahu není dán (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Ads 201/2019-37, body 46 a 47).
41. Přezkum správního uvážení soudy je poměrně omezen (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze 4. 2. 2021, čj. 7 Afs 314/2019-21, bod 43 až 45). Výklad neurčitých právních pojmů a jejich aplikace na konkrétní případ však podléhá soudnímu přezkumu v plném rozsahu (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu z 22. 4. 2014, č. j. 8 As 37/2011-154, č. 3073/2014 Sb. NSS, bod 15 a 24).
42. Správní orgány obou stupňů založily svá rozhodnutí na tom, že pro vyhovění žádosti musí být případ zaměstnavatele výjimečný a musí existovat důvody zvláštního zřetele hodné. Oba dva požadavky (výjimečnost a hodnota zvláštního zřetele) se přitom váží na

konkrétní případ zaměstnavatele a zdůrazňují mimořádnost institutu odstranění tvrdosti zákona (srov. obdobné úvahy v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2021, č. j. 5 As 76/2018-39, bod 37).

43. V rámci posouzení, zda konkrétní případ zaměstnavatele je či není *výjimečným případem hodným zvláštního zřetele*, musí žalovaný vycházet ze všech relevantních okolností tohoto případu. Tomuto závěru ostatně nasvědčuje i postup správního orgánu prvního stupně v této věci. Před rozhodnutím o žádosti si totiž vyžádal od úřadu práce podrobné informace o minulosti žalobkyně a jejím působením na trhu práce a na jejich základě hodnotil otázku výjimečnosti případu i otázku hodnosti zvláštního zřetele.
44. Žalovaný se rovněž ve svém rozhodnutí na str. 7 až 9 zabýval tím, zda ve skutečnostech uvedených v žádosti o odstranění tvrdosti zákona lze spatřovat důvody zvláštního zřetele hodné. Dospěl k závěru, že za takové skutečnosti nelze považovat připsání dlužné částky převáděné bezhotovostně na bankovní účet finančního úřadu až první pracovní den následující po přijetí platebního příkazu, neboť uvedený postup je v souladu s § 169 odst. 1 zákona o platebním styku. Žalovaný neakceptoval ani tvrzení žalobkyně, že si dne 22. 6. 2019 ověřovala bezdlužnost vůči finančnímu úřadu, přičemž následující den její účetní podala za žalobkyni přiznání k dani z přidané hodnoty a že od 24. 6. 2019 účetní žalobkyně čerpala dovolenou, a tudíž nemohla žalobkyni upozornit, že dne 25. 6. 2019 nebyla odvedena daň z přidané hodnoty za kalendářní měsíc květen 2019. Krajský soud souhlasí se žalovaným, že čerpání dovolené zaměstnankyně není natolik závažným důvodem pro nemožnost uhradit veškeré splatné závazky řádně a včas, neboť nejde o skutečnost zaměstnavateli předem neznámou. Pokud by žalobkyně jednala s náležitou opatrností, učinila by taková opatření, aby dovolená zaměstnankyně neměla negativní dopad na plnění jejích povinností. Stejně je třeba nahlížet i na pracovní cestu společníka žalobkyně. Ani prohlášení konkursu obchodního partnera žalobkyně (navíc již v roce 2018) a neuzavření smlouvy o úvěru, nezbavovaly žalobkyni povinnosti uhradit všechny své závazky vůči finančnímu úřadu řádně a včas. O skutečnosti, že ještě před posledním dnem 2. kalendářního čtvrtletí 2019 žalobkyně disponovala dostatečným množstvím finančních prostředků, svědčí i to, že příkaz k jejich převodu na úhradu daně z přidané hodnoty zadala ještě před 30. 6. 2019.
45. Správní orgány obou stupňů ve svých rozhodnutích všechny žalobkyní uváděné skutečnosti posoudily a dospěly k závěru, že situace žalobkyně, za které došlo k jejímu nedoplatku na dani z přidané hodnoty, nepředstavuje důvod zvláštního zřetele hodný. V tom se s nimi shoduje i krajský soud. Není přitom pravdou, jak tvrdí žalobkyně, že důvod nevyhovění její žádosti o odstranění tvrdosti zákona se opírá výhradně o tvrzení, že podala opakovanou žádost.
46. Žalobkyně namítala, že se opozdila s platbou jen o jeden den, kterému předcházely dva dny pracovního klidu. Šlo tedy dle ní o situaci výjimečnou a hodnou zvláštního zřetele. K tomu krajský soud v návaznosti na výše uvedené konstatuje, že mezi relevantní okolnosti, které je třeba zohlednit, nepatří doba, o kterou se zaměstnavatel působící na chráněném trhu práce s platbou opozdil (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2020, č. j. 1 Ads 201/2019-37, citovaný již v bodu 23 tohoto rozsudku). Krajský soud obecně souhlasí s žalobkyní, že nerezignovala na povinnost dlužnou částku uhradit, avšak délka prodlení s placením není okolností, která by v posuzovaném případě měla být brána v úvahu při výkladu pojmu výjimečný případ hodný zvláštního zřetele. Z dikce § 78a odst. 4 písm. b) a odst. 16 zákona o zaměstnanosti totiž plyne, že uhrazení

nedoplateků ve lhůtě do 15. dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním čtvrtletí, za které se o poskytnutí příspěvku žádá, je pouze základním předpokladem pro to, aby se žalovaný žádostí o odstranění tvrdosti zákona zabýval. Navíc, pokud by žalovaný bral ohled na to, kdy žalobkyně nedoplatek uhradila, posuzoval by jednání žalobkyně, ke kterému došlo až po 30. 6. 2019. Smyslem výkladu neurčitého právního pojmu v rámci rozhodování o žádosti o odstranění tvrdosti zákona v nyní projednávaném případě je přitom posouzení jednání žalobkyně před 30. 6. 2019, a tedy důvodů, proč k tomuto dni podmínku bezdlužnosti nesplnila.

47. Žalobkyně vytkla právní úpravě faktickou nemožnost zákonným způsobem získat informace o splnění podmínky bezdlužnosti, když poslední den čtvrtletí připadl na neděli. Krajský soud k tomu uvádí, že zákon o zaměstnanosti jasně stanoví, které podmínky musí každý žadatel o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením splnit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2013, č. j. 3 Ads 23/2013-56). Žalovaný jako správní orgán je přitom povinen rozhodovat v mezích zákona a úlevy ze zákonných podmínek může poskytnout pouze, pokud mu to zákon umožňuje. Právní úprava podmínek pro poskytnutí příspěvku je konstruována tak, že podmínka bezdlužnosti musí být vždy splněna k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí, a to bez ohledu, zda se jedná o pracovní den či den pracovního klidu. Na rozdíl od procesních lhůt u splatnosti daní (jejichž analogické aplikace se žalobkyně domáhá), se zde jedná o lhůtu hmotněprávní, kdy se k rozhodnému dni posuzuje splnění určitých zákonem stanovených podmínek. Pokud tento rozhodný den připadne na den pracovního klidu, na následující pracovní den se neposouvá, neboť to zákon o zaměstnanosti nepřipouští. Jelikož žalobkyně žádá o příspěvek nepřetržitě od roku 2013, musí jí být tato právní úprava známa. Koneckonců jen pohledem do kalendáře lze zjistit, že v posledním roce před podáním předmětné žádosti připadl konec čtvrtletí na den pracovního klidu hned třikrát (31. 3. 2019 na neděli, 30. 9. 2018 na sobotu a 30. 6. 2018 také na sobotu). V tomto ohledu se proto pro žalobkyni nejednalo o nic nového (překvapivého). Měla být obezřetná a dbát na splnění svých daňových povinností ohledně splnění podmínky bezdlužnosti i ke dni 30. 6. 2019 (neděle), přestože šlo o nebankovní den. Bylo na ní, aby splnila své povinnosti včasným provedením všech plateb vůči dotčeným orgánům a aby bděla nad tím, zda nepochybila a nevznikl jí nějaký nedoplatek. To žalobkyně prokazatelně neučinila. Svědčí o tom skutečnost, že se v relevantně správném čase u finančního úřadu neinformovala o bezdlužnosti. Pakliže tak učinila dne 22. 6. 2019, jeví se taková snaha žalobkyně jako předčasná vzhledem k tomu, že dne 25. 6. 2019, tedy ještě před rozhodným dnem 30. 6. 2019, měla odvést daň z přidané hodnoty za kalendářní měsíc květen 2019. Navíc, pokud účetní žalobkyně odeslala dne 23. 6. 2019 finančnímu úřadu přiznání k dani z přidané hodnoty, musela vědět, že jí vznikla daňová povinnost a že v případě jejího řádného a včasného nesplnění ke dni 25. 6. 2019 (splatnost daně z přidané hodnoty), vznikne jí nedoplatek vůči finančnímu úřadu, a pokud tento přetrvá i do 30. 6. 2019, že nesplní podmínku bezdlužnosti ve smyslu zákona o zaměstnanosti.
48. Počinání žalobkyně, která se včas u finančního úřadu neinformovala o bezdlužnosti, nesvědčí o tom, že by na dodržování podmínek pro přiznání příspěvku řádně lpěla, jak sama tvrdí. Soud proto souhlasí s žalovaným, že na případ žalobkyně lze vztáhnout i obecné závěry uvedené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2019, č. j. 2 Ads 340/2018-23 (viz výše), ačkoliv skutkově nejde o úplně srovnatelnou situaci jako ve věci žalobkyně, jelikož v tam posuzovaném případě žalobce nesplnil podmínku

bezdlužnosti spočívající v tom, že měl evidovaný daňový nedoplatek ve výši 101 Kč, který však zahladil až 19. den po konci příslušného kalendářního čtvrtletí.

49. Žalobkyně nemohla ani legitimně očekávat, že by žalovaný svůj přístup k podmínce bezdlužnosti přehodnotil a již netrval na jejím splnění. Zákonodárce v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020 přijal zákon o některých úpravách v oblasti zaměstnanosti. Dle důvodové zprávy byla důvodem přijetí zákona potřeba „upravit určité oblasti tak, aby reagovaly na vzniklý nouzový stav na území České republiky vyhlášený usnesením vlády č. 194 ze dne 12. března 2020 z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti se vznikem a rozšířením onemocnění COVID-19 způsobeným novým koronavirem SARS-CoV-2. Na základě tohoto nouzového stavu byla přijata krizová opatření, kterými bylo uloženo orgánům veřejné moci a správním orgánům omezení provozu vyplývající z nouzového stavu. (...) Ze shora uvedených důvodů týkajících se nouzového stavu a s ním spojeného uložení omezeného provozu orgánům veřejné moci a správním orgánům je nutno přistoupit ke změně podmínek pro poskytování příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce (...). Konkrétně se jedná o prokazování splnění podmínky bezdlužnosti, tedy že zaměstnavatel nemá v evidenci daní zachyceny daňové nedoplatky vedené finančním nebo celním úřadem, nedoplatek na pojistném a na penále na veřejné zdravotní pojištění nebo na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.“ Zákon o některých úpravách v oblasti zaměstnanosti v § 3 stanovil, že v době platnosti mimořádného opatření při epidemii a v době následující po uplynutí doby platnosti mimořádného opatření při epidemii, se pro účely poskytnutí příspěvku nepoužije věta druhá ustanovení § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti, která stanoví právě podmínku bezdlužnosti. Nelze tedy tvrdit, že došlo k přehodnocení přístupu ke splnění podmínky bezdlužnosti, protože tato právní úprava pouze ve stanoveném období vylučuje použití uvedeného ustanovení zákona o zaměstnanosti. Rovněž je nutné zmínit znění § 2 zákona o některých úpravách v oblasti zaměstnanosti, dle kterého se tento postup uplatní v době platnosti mimořádného opatření při epidemii nebo v době následující po uplynutí doby platnosti mimořádného opatření při epidemii, pokud období, za které je žádán příspěvek podle § 78a zákona o zaměstnanosti, spadá do doby platnosti mimořádného opatření při epidemii. Žalobkyně přitom žádala o příspěvek za 2. kalendářní čtvrtletí roku 2019. Její žádost nebyla podána v době platnosti mimořádného opatření, úprava podle zákona o některých úpravách v oblasti zaměstnanosti se na ni nevztahuje, proto byla povinna splnit podmínku bezdlužnosti k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí, tj. ke dni 30. 6. 2019, a její splnění doložit.
50. Žalobkyně rovněž namítla, že během správního řízení nedošlo k provedení a vyhodnocení jí navržených důkazů týkajících se údajného nestandardního chování Finančního úřadu pro Kraj Vysočina, které mělo spočívat v poskytnutí informace, že pokud by byla dlužná daň uhrazena v hotovosti v pokladně finančního úřadu, bylo by možné její zpětné zaúčtování, tedy ještě do června 2019. Krajský soud k tomu uvádí, že žádný požadavek žalobkyně na prověření nestandardního chování finančního úřadu ze správního spisu nevyplynul. Navíc lze souhlasit s tím, že žalovaný je správním orgánem příslušným k řízení o žádosti o odstranění tvrdosti zákona týkající se prominutí nesplnění podmínky bezdlužnosti a není oprávněn zasahovat do činnosti finančního úřadu jako správce daně. Finanční úřad přitom za den platby považoval den, kdy byla dlužná částka připsána na účet správce daně, jelikož šlo o platbu, která byla prováděna poskytovatelem platebních služeb, postupoval tedy v souladu s § 166 daňového řádu.

Vzhledem k tomu, že žalobkyni vznikl nedoplatek na dani z přidané hodnoty a ten přetrval i do dne 30. 6. 2019, vydal finanční úřad potvrzení o nedoplatku právě k této dani. V případě, že by žalobkyně měla na jiné dani přeplatek, správce daně by jej dle na § 154 odst. 2 daňového řádu převedl na úhradu nedoplatku na dani z přidané hodnoty. K tomu zjevně nedošlo. Ostatně žalobkyně nijak neprokázala, že by měla na jiné dani nějaký přeplatek. Žalobní námitka v tomto směru je čistě hypotetická. Rozhodující proto je, že žalobkyně měla vůči finančnímu úřadu ke dni 30. 6. 2019 nedoplatek bez ohledu na to, jaké daně se nedoplatek týkal.

51. Podle krajského soudu nejsou namíste ani výhrady žalobkyně proti právní úpravě obsažené v § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti, kterou považuje za diskriminační ve vztahu k zaměstnavatelům zaměstnávajícím větší počet osob se zdravotním postižením. Žalobkyně neuvedla, zda a na základě čeho sama sebe řadí ke skupině diskriminovaných a zda nesplnění podmínky bezdlužnosti v jejím případě bylo zapříčiněno právě takto nastavenou zákonnou hranicí - součtem nedoplatků do 10 000 Kč. Ta je pro všechny zaměstnavatele působící na chráněném trhu práce shodná. Naopak právě větší zaměstnavatelé si zpravidla budou moci dovolit disponovat takovými zdroji (ať lidskými či technickými), které jim umožní pravidelnou kontrolu stavu svých závazků vůči dotčeným orgánům, popřípadě zjednatí rychlé nápravy, aby jim řádně a včas dostáli. Krajský soud závěrem ve shodě se správními orgány konstatuje, že žalobkyně ve své žádosti o odstranění tvrdosti zákona neuvedla žádné relevantní důvody pro posouzení jejího případu jako výjimečného a hodného zvláštního zřetele (viz odůvodnění výše).
52. Na zákonnost rozhodnutí nemá vliv ani to, že ministryně práce a sociálních věcí překročila lhůtu pro rozhodnutí o rozkladu. Pokud správní orgán nevydá rozhodnutí ve stanovené lhůtě, může se účastník bránit prostředky na ochranu proti nečinnosti (srovnej § 80 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů). Opožděné rozhodnutí však není z tohoto důvodu rozhodnutím nezákonným (k uvedenému shodně viz bod 21 tohoto rozsudku). Námitka žalobkyně ohledně procesního pochybení žalovaného proto není důvodná.

V. Závěr a náklady řízení

53. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že nepřisvědčil žádné z námitek žalobkyně, proto žalobu jako nedůvodnou v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
54. Výrok o náhradě řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšná žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 22. září 2023

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu